

Ábyrgdarblaðstjóri: **Jan Müller**
Fyrirtakisstjóri: **Kristján Dahl**
Ljósmyndari: **Kalmar Lindenskov**

Bláblöð: **Randi Jacobsen - Dagny Joensen - Tórfinn Smith - Hilmar Jan Hansen - Justinus Eidesgaard**

Útgevandi: **P/Í Sosialúrín**
Úppseting: **P/Í Sosialúrín**
Prent: **P/Í Pressan 1981**

Bústaður: **Argjavegi 28**
Argjum
Telefon: **11820**

Postadr.: **Postsmoga 76**
110 Tórshavn
Telefax: **14720**

Gevið teimum frið at skapa frið!

UM somu tíð sum ræðuleikarnir halda fram í tí fyrrverandi Jugoslavia og enn ein roynd at fáa frið í lag misseyst, er ein glott at hómi longur eysturi, í Ísrael. Hvør hevði vantað tað!

TAÐ vóru gleðilig tíðindi, sum fjølmiðlarnir í vikuni bóru úr Ísrael, tá tað kom fram, at Ísraelar og erkafiggindi teirra PLO eru við at semjast um eina friðarætlan. Hóast tað í Ísrael hevur verið mett sum landskaðiligt og undirgravandi virksemi at hava nakað við PLO og leiðara tess, Yasser Arafat at gera, so hava umboð fyrri PLO og ísraelsku stjórnina undir leiðslu av javnaðarmanninum Shamir nú í eina tíð heilt loyniliga hildið samráðingur um eina friðarætlan. Og eins og í stríðnum í Bosnia er tað eisini ein norsku politikarar, sum er meglari.

SAMBÆRT nýggju og kollveltandi friðarætlanini fáa palestinar sjálfstýri í Gaza og í einum parti av tí hersetta kúnum á Vestara Aarbakka, nevniliga økinum kring søguliga býin Jerico. Friðarætlanin er í fleiri stigum og er endamálið, at palestinar og Ísraelar í framtíðini skulu kunnu liva í sátt og semju.

FÁUR ella eingin hevði roknað við eini so stórar broyting í samráðingunum, nú amerikansku royndirnar at fáa frið í lag meira ella minni vórðu steðgaðar upp. At tað hevur verið til at fáa hesar báðar partar til samráðingarborðið, sum annars ikki hava viljað vitað av hvørjum øðrum er einki minni enn eitt bragd, og møguliga eigur norski uttanríkisráðharrin ein stóran part av æruni fyrri tað.

ENN er avtalan ikki undirskrivað, men alt bendir á, at hon verður samtykt av einum meiriluta í Knesset, ísraelska tjóðartinginum og so PLO, palestinska felagsskapinum. Tað er helst eisini greitt, at hevði Ísrael ikki eina stjórn við júst javnaðarflokkinum á odda, so hevði slík avtala als ikki komið upp á tal. Shamir forsætisráðharri og Peres, uttanríkisráðharri hava víst seg sum nakrar dugnaligar og skilgáðar politikarar í øllum hesum máli. Teirra toleransa og teirra evni at hava víðing fyrri øðrum menniskjum og harvið eisini kunna gloyma tað, sum farið er, hava verið loysunarorðini.

MEN lat okkum so fyrst síggja, at avtalan verður samtykt og lat okkum so vita, hvussu hon fer at roynast. Helst fer tað at vera sera torført at fremja hana í verki, tá vit vita, at tað er stórir partur av ísraelska fólkinum við høgaflokkin-

um Likud á odda og síðani teir víðgongdu palestinararnir, sum ikki fara at góðkenna avtaluna og tí fara at gera alt fyrri at forkoma henni.

HETTA er helst størsti vandin av øllum, hetta at teir víðgongdu á báðum síðum vilja seta kílir í og brúka øll hugsandi vápn til at forkoma avtaluni. Vit kenna tað frá søgu okkara, hvussu tey víðgongdu og intolerantu og fanatisku hava forðað fyrri friðaligum loysnum og ístaðin hava eggjað til hatur og kríggj. Lat okkum bara taka fyrrverandi íbúðarmálaráðharran, høgahaykin Sharon. Hann gjørdi alt fyrri at øsa teir víðgongdu palestinarar við at lata byggja eina niðurstu bygd fyrri og aðra eftir í teimum hersettu økjum, hóast ísraelska fólkið varð ímóti hesum og allur umheimurin við ST á odda eisini. Og vit kunnu taka bólkur sum Hamas ol. Teir hava eins og Sharon og hansara menn bert eittans endamálið og tað er at vinna á hinum partinum fyrri einhvønn pris. Eingin gíltur millumvegur og eingin semja uttan, at ein hevur vunnið alt. Taka vit vanliga palestinaðugvan, so vita vit, at hann stendur sera væl um sótt við ísraelsbúgar, tí hann metir, at tað er einasti vegur til frið. Vit vita, hvussu víðgongdir palestinarar hava dripið teir hólvi av sínum egnu, júst tí teir - eins

og Sharonheykarnir - ikki vilja geva seg ein tuma.

HETTA eru tey, sum kunnu forða fyrri eini friðarlígru loysn nú á tí áralanga stríðnum í Miðeystri. Vit mugu so biðja til, at Shamir og hansara fólk saman við Arafat og einum fleirtali millum palestinar fáa frið til at arbeiða fyrri friðinum. Fer henda friðarroyndin fyrri skeyti, eitt nú kan ein ímynda sær, at teir víðgongu vilja drepa bæði Shamir og Arafat, so fer alt Miðeystur at gerast enn meira ótrygt øki og menniskjansligu ræðuleikarnir fara bara at vinda upp á seg. Tí vóna vit, at hólvi vongurin av ísraelska fólkinum við Shamir, Peres, Frið Nú og. á odda og hólvi vongurin av PLO gera eina avtalu. Tá hon er undirskrivað byrjar eitt heilt nýtt kapitl í søgu Miðeysturs og fer hetta eisini at hava avleiðingar fyrri allan heim. Eingin sigur, at tað verður nøkur lott uppgáva at seta hesa avtalu í verk, men hetta er so ein roynd og latið okkum taka saman hendur og stuðla henni.

Fakfeløgini ætla sær ikki at verða svartiper fyrri landsstýrið

Tá vit fingur verandi arbeiðsloysisskipan, varð hon grundað á, at partarnir á arbeiðsmarknaðinum sjálviir figgjaðu hana. Ein slík skipan kundi virkað við einum »normalum« arbeiðsloysi, og um vit høvdu politiskar myndugleikar við ábyrgd, sum í hvussu er royndu at virka soleiðis, at arbeiðsloysið gjørdist minst gjørligt.

Men tíverri var hetta eitt mistak. Tí landsstýrið nýtir júst hetta tiltak hjá pørtunum á arbeiðsmarknaðinum sum skálkaskjól fyrri ikki at átaka sær nakra sum helst ábyrgd fyrri arbeiðsloysið í samfelagnum, sum er met-

høgt, og sum eftir øllum at døma er í ferð við at økjast enn meira.

At verandi skipan er eitt mistak varð enn eina ferð undirstríkað í samrøðuni, sum sjónvarpið hevði við Jóannes Eidesgaard, landsstýrismann, týskvøldið um henda spurning.

Í juli mánaða sendu fakfeløgini, sum umboða tey tímaløntu og fiskimenn, landsstýrinum bræv við uppskotum um broytingar í lógini um arbeiðsloysis-trygging. Hesi uppskot vóru grundað á, at sum gongdin var í samfelagnum, mátti landsstýrið eisini hava ábyrgd av at loysa trupulleikarnar hjá teimum arbeiðsleysu. Í brævinum bjóðaðu feløgini sær at koma á fund við landsstýrið at tosa um hesar spurningar.

Men landsstýrið hevur hvørki ónt feløgnum aftursvar enn minni hava tey fingið fundarboð um hetta álvarsama mál.

Einasta »svar« er komið gjøgnum fjølmiðlarnar, har landsstýrismaðurin hevur boðað frá, at »fakfeløgini vilja hava ábyrgdina. Havið hana nú«.

Men vit ætla okkum ikki

framhaldandi at taka ábyrgdina fyrri eini skipan, sum landsstýrið ætla skal vera svartiper fyrri politikkinum hjá landsstýrinum, sum í mongum førum beinleiðis hevur skapað arbeiðsloysi og har landsstýrið eisini beinleiðis forðar fyrri arbeiðsskapandi tiltøkum.

Henda okkara støða verður undirstríkað av tí sum landsstýrismaðurin segði, at samb. útrokningum, sum vit einki kenna til, fer ALS at klára seg við verandi inngjöldum í 1994. Um hetta er rætt, kann frágreiðingin bert vera, at útgjaldið til tey arbeiðsleysu vegna »rullandi« grundarlagið fer so langt niður, at ALS verður meira ein skipan fyrri tey arbeiðsleysu av navni enn av gavni.

Sigast kann, at »rullandi« grundarlagið varð ætlað at leggja trýst á fólk at fáa sær arbeiði. Men ein slík skipan kann bert vera rímlig við einum so lágu arbeiðsloysi, at fólk veruliga hava møguleika at fáa arbeiði aftur. Tað er óneyðugt at siga, at hesin møguleiki als ikki er til staðar fyrri tey flestu arbeiðsleysu, og tað

má sigast at vera ódramligt, at eitt stýri, og enná eitt javnaðarstýri, ikki hirðir so frægt sum at tosa við fakfeløgini um henda spurning. Her skal eisini verða mint á, at okkara fyrirtreyt fyrri teirri semju, sum gjørd varð í vár tá tryggingarprosentid fór úr 70 niður í 67%, var tann at myndugleikarnir veruliga fóru at taka stig til at útvega fólk arbeiði. Vit kunnu eisini minna á, at vit í »nevndini fyrri arbeiðsskapandi tiltøk« vóru við at seta fram ítøkilig uppskot um, hvussu gongd kundi fáast á samfelagið, men hesum hava myndugleikarnir heldur ikki svarað til.

Eitt skal verða heilt víst í hesum máli: Um Jóannes Eidesgaard heldur, at hann bert skal kunna senda svartiper og trupulleikarnar við arbeiðsloysinum yvir til fakfeløgini, so kemur hann skjótt at ásanna, at hann mistekur seg!

Tórshavn, 2. sept. 1993
Óli Jacobsen
Ingeborg Vinther
stýrismir í ALS

Skatturin hin sami

Í síðsta mánað komu 105,8 milliónir inn í lands- og kommunuskatti. Hetta er tað sama, sum kom inn sama mánað í fjør, og tá hugsað verður um flestu av undanfarna mánaðunum, er tað ikki so galið. Skattainntøkan í næstan øllum hinum mánaðunum í ár hevur annars verið væl slakari enn í fjør.

Av teimum 105,8 milliónunum eru 46 milliónir kommunuskattur og 59,8 milliónir landsskattur.

tór.-

VALUTAKURSIR

		02.09.93	Útlimo síðsta mán.
USA	Dollari	681,40	678,60
Bretland	Pund	1023,46	1029,69
Týskland	Markur	412,34	411,26
Svøríki	Króna	83,39	84,45
Noreg	Króna	94,52	94,57
Frakland	Frankur	117,32	117,76
Belgia	Frankur	19,201	19,312
Sveits	Frankur	468,48	467,87
Holland	Gyllin	366,94	365,95
Italia	Liri	0,4275	0,4303
Finnland	Markur	115,34	117,45
Ísland	Króna	9,71	9,70
Eysturriki	Skillingur	58,595	58,439
Spania	Pesetas	5,083	5,104
Portugal	Escudos	4,018	4,031
Kanada	Dollari	514,26	519,05
Japan	Yen	6,4496	6,5829
Írland	Pund	956,41	960,35
Grikkaland	Drakmur	2,915	2,913

Kelda: Føroya Sparikassi

